

علم دامپزشکی با عبور انسان نخستین از حالت شکارچی به کشاورز متولد شد. همزمان با رواج اهلی کردن حیوانات، دامپزشکی اهمیت بیشتری یافت. دامپزشکان نیز همانند پزشکان از زمان های بسیار طولانی مورد احترام مردم قرار داشتند. در لوح حمورابی (2200 سال قبل از میلاد) ارزش کار فردی که به معالجه ی گاو و سایر حیوانات می پرداخته تعیین نموده است. بعد از سقوط امپراطوری روم و تا حدود قرن سیزدهم میلادی، اسناد کلی راجع به دامپزشکی وجود دارد. در قرون وسطی و اعراب اطلاعاتی را در مورد دامپزشکی از هند و ایران کسب نمودند. کلود بورگلا (1702 - 1779) بورگلا با همکاری مطالعات فراوانی بر روی اسب انجام داد و دائره المعارف جالبی راجع به آن به رشته ی تحریر در آورد. آلبرت، مالشرب، ولتر، دیدرو و تورگو اولین مدرسه ی دامپزشکی را در شهر لیون فرانسه تاسیس نمودند. با موافقت شورای دولتی پادشاهی قانون تاسیس مدارس دامپزشکی را در تاریخ 4 اوت 1761 تصویب نمود و در تاریخ 1761 پنزدهم 10 ژانویه 1762 اولین مدرسه ی دامپزشکی در دنیا افتتاح شد. در سال 1766 مدرسه دامپزشکی دیگری در مزون آلفورت تورین، کپنهاگ، پادوا، تاسیس شد. سپس تا قبل از سال 1800 به طور متوالی مدارس دامپزشکی در وین (پاریس مونیخ، میلان، لندن و مادرید تاسیس شدند. دامپزشکی همگام با پزشکی پیشرفت، هانور، لایپزیک، بولونیا، ناپل، برلین نموده و روش ها و تکنیک های مورد استفاده خود را به صورت مشترک با آن به دست آورده است. دامپزشکی در واقع در تقاطع راه پزشکی و کشاورزی قرار گرفته و در روابط میان انسان و حیوان نقش مهمی را ایفا می کند.

شکی علم شناخت بیماری های دامی اعم از بیماری های مشترک بین انسان و حیوان یا بیماری های خاص دام، پیشگیری از بیماری ها و همچنین علم تغذیه انسان و دام می باشد.

بنا بر تعریف سازمان بهداشت جهانی هدف نهایی دامپزشکی درمان حیوانات نیست بلکه دقیقاً تأمین مواد غذایی و بهداشت انسان می باشد زیرا با واکسیناسیون دام ها می توان از مرگ و میر آنها جلوگیری کرد و بر میزان فرآورده های دامی افزود و در نتیجه مواد پروتئینی سالم در جیره ی غذایی

انسان ها گنجانید.

دامپزشکی نه تنها از لحاظ اقتصادی قابل توجه است بلکه از نظرگاه سلامت انسان و بهداشت جامعه نیز می توان به آن نگریت. از قضا این دیدگاه اخیر نیازمند توجه خاص از سوی متولیان این رشته است. زیرا بحث بیماری های مشترک بین انسان دام نه تنها از جنبه اقتصادی بلکه از جنبه ی سلامت نیز قابل اهمیت است.

دکتر خسروی استاد دامپزشکی دانشگاه تهران نیز در معرفی این رشته می گوید:

دامپزشکی علم شناخت بیماری های دامی اعم از بیماری های مشترک بین انسان و حیوان یا بیماری های خاص دام، " پیشگیری از بیماری ها، معالجه بیمار یها و همچنین علم تغذیه ی انسان و دام می باشد.

از سوی دیگر در اکثر کشورها از جمله کشور ما، دامپزشکان در تحقیقات پایه پزشکی نقش مهمی دارند برای مثال دکتر "جی یانگ" عامل تب مالت انسان و سقط جنین دام ها را کشف کرد و نشان داد که استفاده از "توبرکولین" برای تشخیص

جی و امون" با کشف سرم ضد دیفتری جان میلیون ها کودک جهان را نجات "سل در انسان وسیله بسیار خوبی است و یا داد.

این توانایی از آنجا نشأت می گیرد که از یک طرف کار با دام محدودیت های کار با انسان را ندارد یعنی می شود بر روی تعداد زیادی از حیوان با وجود احتمال بیماری یا مرگ آزمایش نمود، کاری که در علوم میکروبیولوژی، فارموکولوژی و فیزیولوژی انجام می گیرد. و از سوی دیگر یک دامپزشک دید وسیع تری درباره ی حیوانات دارد و می تواند به روی "حیوانات مختلف تحقیق بکند

: دکتر اسلامی یکی دیگر از اساتید دامپزشکی دانشگاه تهران نیز در معرفی این علم می گوید

چند سال پیش در نشریه سازمان بهداشت جهانی آمده بود که "هدف نهایی دامپزشکی درمان حیوانات نیست بلکه دقیقاً تأمین "مواد غذایی و بهداشت می باشد"

چرا که با واکسیناسیون دامها می توان از مرگ و میر آنها جلوگیری کرد و بر میزان فرآورده های دامی افزود و در نتیجه مواد پروتئینی لازم برای جیره غذایی انسانی را تأمین نمود. موادی که مقاومت انسانها بخصوص کودکان را در مقابل کلیه بیماریها، افزایش می دهد و نه تنها باعث کاهش قابل ملاحظه هزینه های درمانی می شود، بلکه جامعه ای سالم و فعال به وجود خواهد آورد. از سوی دیگر دامپزشکی در پیشگیری از بیماری های مشترک بین حیوانات و انسان نقش بسیار مهمی دارد، بیماری هایی که می تواند بهداشت عمومی یک جامعه را به خطر بیندازد

دامپزشکی در ایران

در سال 1290 هجری شمسی که دولت ایران تصمیم گرفت تشکیلات ژاندارمری نوینی را پایه گذاری نماید از دولت سوئد عده ای کارشناس نظامی برای تاسیس ژاندارمری استخدام نمود که به همراه افسران سوئدی دو نفر دکتر دامپزشک نیز بودند. این دو نفر افسر دامپزشک به اتفاق دامپزشکان اقدام به تاسیس مدرسه ی دامپزشکی برای تربیت کادر مورد احتیاج ارتش نمودند

در سال 1311 بنای دانشکده دامپزشکی ابتدا به صورت مدرسه و بعدا دانشکده گذارده شد . در ابتدای امر این دانشکده زیر - نظر وزارت کشاورزی بود ولی بعد با اعزام تعداد قابل ملاحظه ای دانشجو به کشور فرانسه و مراجعت ایشان از وزارت . کشاورزی منتزع گردید و ضمیمه دانشگاه تهران شد

در سال 1304 پس از همه گیری طاعون گاوی (اولین بار در سال 1295 همه گیری طاعون گاوی در شمال-

و مرکز ایران گزارش شده است) شیوع یافت و خسارات بسیاری را سبب شد و در نتیجه در وزارت کشاورزی

اداره ای به نام سازمان دفع آفات حیوانی (که بعدا به صورت سازمان دامپزشکی درآمد)تاسیس گردید .این

شعبه تحت نظارت مؤسسه ی پاستور (وابسته به وزارت فوائد عامه) با 22 نفر پرسنل شامل 14 نفر کادر فنی و 8 نفر کادر خدماتی تشکیل و مسئولیت آن به عهده مرحوم دکتر عبدالله حامدی گذاشته شد .

در سال 1305 مؤسسه پاستور شعبه دفع آفات حیوانی به وزارت فلاحت منتقل شد -

